

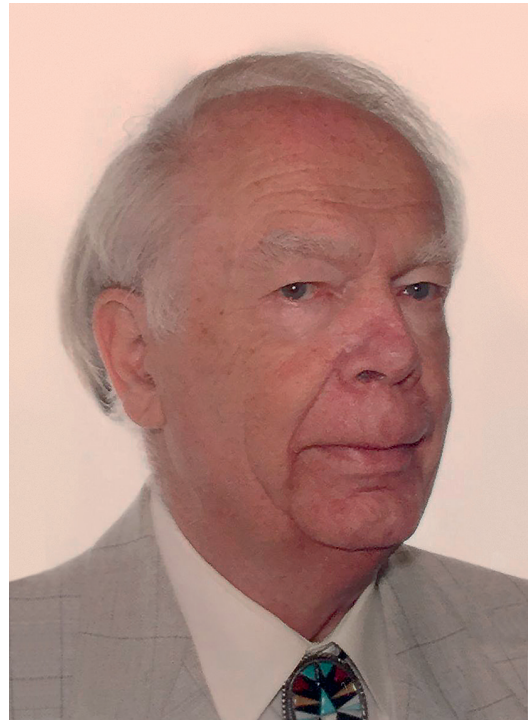
Ulf Nylander 1931-2016

STANISLAV SNÄLL

Ulf Magnus Yngve Nylander föddes den 17 april 1931 i Stockholm och avled den 19 juli 2016 i Gävle. Far Yngve Nylander, mor Ebba (Negri) Nylander. Maka Marietta (Juslin) Nylander, sönerna Magnus och Richard.

Efter grundskola och läroverk på Lidingö, tog Ulf studenten 1950 och påbörjade medicinstudier på Karolinska Institutet. 1957 gifte sig Ulf med Marietta Juslin och året därpå tog Ulf läkarexamen och började arbeta som ögonspecialist på Karolinska Institutet. 1968 blev han docent i medicin och flyttade med familj till Hagaström i Gävle och började arbeta på Gävle sjukhus. 1973 flyttade familjen till Valbo. Vid sidan av arbetet på Gävle sjukhus hade Ulf även egen praktik som ögonläkare. Han var medlem i Svenska Läkarförbundet, Svenska Läkarsällskapet och Svenska Ögonläkarföreningen.

Ulf växte upp på Lidingö, som då var mindre stadslig än i dag och mer präglad av vackra naturområden och skogar men även levande jordbruk. Ulfs far, Yngve Nylander, arbetade som tjänsteman i Stockholm men på fritiden intresserade han sig för växter och var en duktig botaniker. Naturpromenader och exkursioner tillsammans med fadern väckte Ulfs intresse för naturen och speciellt fjärilar. Redan i tidig ålder skaffade Ulf, med fars hjälp, fjärilshåv och spännbrädor, nålar och samlingslådor och började bygga upp sin första fjärilssamling och snart utvidgades intresset även till skalbaggar. Somrarna tillbringade lille Ulf hos sin morfar i Kalmar eller med släkten på Öland. Med många fina skalbaggsfynd som ekoxar, stor ekbock, myskbock och andra fina stora skalbaggar började Ulf koncentrera sitt intresse mer och mer på skalbaggar och började då verkligen intressera sig för entomologi. Ulf drog sig inte för att smita ut på natten med håv och ficklampa och göra nattexkursioner till Halltorps hage för att leta efter ekbocken *Cerambyx cerdo*. Även besöken på Naturhistoriska Riksmuseet i Stockholm hade stor inverkan på Ulfs intresse för entomologi. På den tiden fanns det en stor permanent utställning med insekter i inglasade vitrinskåp där mängder av vackra tro-

piska insekter i alla färger och former lyste som ädelstenar. Det gjorde säkert ett mycket starkt intryck på den unge entomologen Ulf. Och just då hade lektor Carl H. Lindroth tillsammans med Axel Olsson och Bror Tunblad startat en liten verksamhet i form av en entomologklubb för intresserade ungdomar och anordnade sammankomster på Riksmuseets entomologiska avdelning. Nu började Ulf verkligen brinna för entomologi. Klubben anordnade intressanta föredrag om insekter, demonstrationer i preparering och många naturutflykter i Stockholmsområdet där ungdomarna under ledning av erfarna entomologer kunde samla många fina och sällsynta skalbaggar, såsom *Brachynus crepitans*, *Chlaenius tristis*, *Oodes gracilis* eller *Demetrias imperialis*. År 1946 blev Ulf invald som medlem i Entomologiska Föreningen i Stockholm där han fann en jämnårig kamrat och vän i Christian Mathiessen. Tillsammans med Christian utforskade Ulf Stockholms omgivning på insekter och vid en utflykt till grustaget vid Albysjön i Botkyrka hittade de bibaggen *Apalus bimaculatus* som nyligen återupptäckts i Sverige. Sommaren 1949

Ulf hade förmodligen den största privata samlingen av skalbaggar i Sverige. Speciellt samlingen av praktbaggar och långhorningar var stor och från sitt material beskrev han flera nya arter från Papua Nya Guinea..

tillbringade Ulf på Öland igen och där träffade han Gunnar Dahlgren. Gunnar blev under sommaren Ulfs mentor och visade honom flera intressanta insektslokaler på Öland, som kom att bli en viktig plats i Ulfs liv. Här tillbringade han många somrar tillsammans med sin närmaste familj. På 1960-talet blev Ulf vald till ledamot i Stockholms Entomologiska Förenings styrelse.

Med tiden skaffade Ulf sig ett stort nätverk och kontakter med många av de främsta specialisterna på praktbaggar och långhorningar runt om världen. Ulfs entomologiska gärning har i stor utsträckning bidragit till att undersöka skalbaggsfaunan på Papua Nya Guinea och det främst genom kontakten med Michael Hudson som levde där och skickade material till Ulf för bearbetning. Ulf har också beskrivit en långhorning som döptes till *Rosenbergia hudsoni*

Nylander 2004. Bland svenska entomologer hade Ulf ett tätt utbyte med Henrik Wallin och Stig Lundberg m fl. Under sin livstid lyckades Ulf bygga upp en imponerande samling av praktbaggar (Buprestidae) och långhorningar (Cerambycidae) från hela världen. Ulfs samling är något utöver det vanliga, med all säkerhet den största och vackraste privata skalbaggsamlingen i Sverige och troligen tillhör den även till de största privata samlingarna av praktbaggar och långhorningar i världen. Hundratals lådor är fyllda med prydligt preparerade exemplar av de vackraste skalbaggar man kan tänka sig.

Samlingen innehåller många sällsynta arter och typexemplar av vilka en del är kända i ett enda unikt exemplar och enbart finns i Ulfs samling. Ulf själv har beskrivit ett antal nya arter av bland annat praktbaggen *Calodema mariettae*

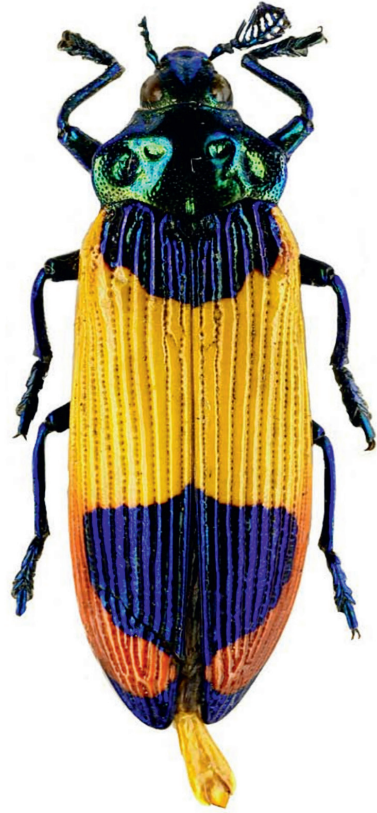
Nylander 1993 från Papua Nya Guinea, som Ulf döpte efter sin fru Marietta. Han har skrivit ett antal artiklar huvudsakligen om praktbaggar och långhorningar som revision av släktena *Calodema* Laporte de Castelnau & Gory och *Metaxy-morpha* Parry. Men Ulf samlade inte enbart stora och färggranna tropiska arter. Han byggde även upp en nästan komplett svensk skalbaggs-samling genom att både själv samla samt förvärva samlingar eller delar av samlingar från andra entomologer, däribland samlingar av Stig Adebratt, Kurt Persson, Jean Robert Bergvall, Gösta Gillerfors, Charles Anton Jansson, Willy Kronblad, Hans Lohmander, Lennart Medquist, Bengt Rapp, Gösta Svensson och Bo Tjeder. Ulf gjorde även resor och entomologiska excursioner till bl.a. Norge, Grekland, Italien, Turkiet, Marocko, Egypten, Colombia, Hawaii, Borneo och Malaysia. Flera skalbaggar har fått namn efter Ulf; praktbaggarna *Castiarina nylanderi* Hołyński 2009 från Papua Nya Guinea, *Chrysochroa fulminans nylanderi* Hołyński 2009 från Thailand och långhorningen *Potemneus nylanderi* Wallin & Kvamme 2015 från Papua Nya Guinea.

Ulf har varit aktiv i Gästriklands Entomologiska Föreningen som han var med om att starta tillsammans med Göran Sjöberg 1992. Ulf ägnade sig också åt insektsfotografering under en längre tid, speciellt under de senaste åren när digital fotografering blev tillgänglig. Ulf fotograferade skalbaggar från samlingen dels för att fotodokumentera den, dels som illustration till egna vetenskapliga arbeten och artiklar, men även som bildmaterial till andra entomologer och deras vetenskapliga arbeten.

Ulf var en idog och hjälpsam kollega för många svenska entomologer, speciellt med artbestämning av tropiska praktbaggar och långhorningar. En entomolog, med ett brinnande hjärta för sin hobby, har gått ur tiden, vi är många som kommer att minnas Ulf med stor tacksamhet som en god vän och kollega.

Ulf Nylanders publikationer i kronologisk ordning

Nylander, U. 1953. Notiser om sällsyntare skalbaggar. (Coleoptera). – Entomologisk Tidskrift 74: 81-85.

Castiarina shelleybarkeri Nylander, 2006 är en av de mest spektakulära praktbaggarna. Den är känd i ett enda exemplar, denna hane i Ulf Nylanders samling. Den lever på regnskogsklädda bergssluttningar i Aseki-regionen på Papua Nya Guinea och är den enda kända praktbaggen som har kamformiga antenner.

Lundberg, S., Nylander, U., Baranowski, R. 1971. Några intressanta skalbaggsfynd i Halltorps hage. (Coleoptera). – Entomologisk Tidskrift 92: 286-289.

Nylander, U. 1993. A new *Calodema* (Coleoptera Buprestidae). – Bulletin de la Societe Sciences Nat 79: 8-8.

Nylander, U. 1998. A new subspecies of *Calodema* from Garaina, Papua New Guinea. (Coleoptera, Buprestidae). – Jewel Beetles 7: 16-17.

Nylander, U. 1998. Description of two new species of the genus *Osphryon* Pascoe, 1869 from New Guinea (Coleoptera, Cerambycidae, Prioninae). – Entomofauna 19: 277-284.

- Nylander, U. 2000. Description of a new species of the genus *Acanthophorus* Serville, 1832 (subg. *Ceratocentrus* Aurivillius, 1903) from Principe isl., African region (Coleoptera, Cerambycidae, Prioninae). – *Lambillionea* 100: 614-616.
- Nylander, U. 2000. A new species of *Calodema* (Laporte & Gory, 1838) from the Madang Province, Papua-New Guinea (Coleoptera, Buprestidae, Stigmoderini). – *Lambillionea* 100: 203-206.
- Wallin, H., Lindelow, A. & Nylander, U. 2000. The hairy ground beetle *Chlaenius sulcicollis* (Paykull) (Coleoptera: Carabidae) in central Sweden - activity, mandible wear and age. – *Entomologisk Tidskrift* 121: 161-170.
- Nylander, U. 2001. The New Guinea species of the genus *Metaxymorpha* Parry and descriptions of four new species and the allotype of *Metaxymorpha apicalis* van de Poll (Coleoptera, Buprestidae, Stigmoderini). – *Lambillionea* 101: 324-341.
- Nylander, U. 2001. The New Guinean species of the genus *Castiarina* Gory & Laporte, 1837 and description of a new species (Coleoptera, Buprestidae, Stigmoderini). – *Lambillionea* 101: 51-54.
- Nylander, U. 2004. Description of a new species of *Calodema* (Laporte & Gory, 1837) and of two new species of *Metaxymorpha* (Parry, 1848) from the rain forests in New Guinea. – *Lambillionea* 104: 391-400.
- Nylander, U. 2004. Description of a new species of the genus *Rosenbergia* Ritsema, 1881 from Papua New Guinea. (Coleoptera, Cerambycidae, Lamiinae, Batocerini). – *Lambillionea* 104: 247-250.
- Nylander, U. 2004. Description of a new species of the genus *Rosenbergia* from Papua New Guinea. (Coleoptera, Cerambycidae, Lamiinae, Batocerini). Corrigenda. – *Lambillionea* 104: 401-404.
- Komiya, Z. & Nylander, U. 2005. A taxonomic revision of the genus *Gnathonyx* Gahan (Coleoptera, Cerambycidae, Prioninae). – *Lambillionea* 105: 3-15.
- Nylander, U. & Komiya, Z. 2005. A new species of the genus *Analophus* Waterhouse. Short presentation and key for the known species of this genus. (Coleoptera, Cerambycidae, Prioninae). – *Lambillionea* 105: 481-485.
- Nylander, U. 2006. The new Guinean species of the genus *Castiarina* Gory & Laporte (Coleoptera, Buprestidae, Stigmoderini). – *Lambillionea* 106: 1-13.
- Nylander, U. 2006. Description of a new species of *Calodema* (Gory & Laporte, 1838) from Milne Bay Province, Papua New Guinea. – *Lambillionea* 106: 303-305.
- Wallin, H. & Nylander, U. 2006. Description of the genitalia characteristics of species within the *Rosenbergia xenium* Gilmour 1959 complex and related species. A taxonomic revision. Part 1. (Coleoptera Cerambycidae). – *Lambillionea* 106: 1-20.
- Wallin, H. & Nylander, U. 2007. Description of the genitalia characteristics of species within the *Rosenbergia weiskei* Heller 1902 complex and related species, including the description of a new species of *Rosenbergia*. A taxonomic revision part 2 (Coleoptera Cerambycidae). – *Lambillionea* 107: 3-29.
- Nylander, U. 2007. The New Guinean species of the genus *Castiarina* Gory & Laporte de Castelnau description of a new species (Coleoptera: Buprestidae, Stigmoderini). – *Lambillionea* 107: 631-634.
- Bellamy, C.L. & Nylander, U. 2007. New genus-group synonymy in *Stigmoderini* (Coleoptera : Buprestidae). – *Coleopterists Bulletin* 61: 423-427.
- Nylander, U. 2008. A reef of the genera *Calodema* and *Metaxymorpha* (Coleoptera: Buprestidae: Stigmoderini). – *Folia Heyrovskyana Supplementum* 13: 1-84.
- Nylander, U. 2008. New synonymy in the genus *Metataenia* Thery. (Coleoptera, Buprestidae). – *Lambillionea* 108: 206-207.
- Nylander, U. 2008. A review of the genera *Calodema* and *Metaxymorpha* (Coleoptera: Buprestidae: Stigmoderini). – *Folia Heyrovskyana - Serie A*: 1-84.
- Wallin, H., Nylander, U. & Kvamme, T. 2009. Two sibling species of *Leiopus* Audinet-Serville, 1835 (Coleoptera: Cerambycidae) from Europe: *L. nebulosus* (Linnaeus, 1758) and *L. linnei* sp. nov. – *Zootaxa* 2010: 31-45.
- Nylander, U. 2010. Notes concerning the genus *Metataenia* Thery, 1923 (Coleoptera, Buprestidae, Chrysochroina) from Papua New Guinea, with description of a new species and designation of a lectotype. – *Zootaxa* 2529: 45-64.
- Nylander, U. 2010. Notes concerning the genus *Metataenia* Thery, 1923 (Coleoptera, Buprestidae, Chrysochroina) from Papua New Guinea, with description of a new species and designation of a lectotype. – *Zootaxa*: 55-64.
- Nylander, U. & Hudson, M. 2011. Biodiversity in primary rainforest in Aseki and adjacent highlands in Papua New Guinea, with focus on the insect fauna, especially the Coleoptera (Buprestidae and Cerambycidae). – *Biodiversity, biogeography and nature conservation in Wallacea and New Guinea. Volume I*: 17-26.